

**Довідка про виконання
Програми охорони навколишнього природного середовища
за 2016-2020 роки**

Програма охорони навколишнього природного середовища на 2016-2020 роки затверджена рішенням обласної ради від 26.04.2016 № 161 (далі - Програма).

Основною метою Програми є реалізація екологічної політики, спрямованої на стабілізацію та поліпшення екологічної ситуації на території області, створення належних умов для досягнення безпечного для життя населення стану навколишнього природного середовища, а також забезпечення реалізації на обласному рівні організаційно-технічних і фінансово-економічних заходів, націлених на забезпечення діяльності регіональних ландшафтних парків.

Загальна затверджена сума Програми протягом 2016-2020 років становить **267,249 млн. гривень**. За цей період до обласного фонду ОНПС надійшло **267,402 млн. гривень** з яких використано **266,182 млн. гривень** (99 % коштів фонду).

За п'ять років дії Програми для виконання визначених напрямків реалізовано 384 природоохоронних заходів на загальну суму 266,182 млн. гривень – кошти обласного фонду ОНПС, та на утримання спеціальних адміністрацій 4 регіональних ландшафтних парків протягом 2018-2020 років використано 3623,9 млн. гривень.

Основним пріоритетним напрямком, на який спрямовано найбільше фінансування є зменшення обсягів скидання неочищених та недостатньо очищених стоків у водні об'єкти – 87,9 млн. грн (33%), значний фінансовий ресурс спрямовано на розвиток ПЗФ, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття – 60,4 млн. грн (22,7%), також великий обсяг фінансування спрямовано на охорону і раціональне використання земель – це в основному заходи із захисту від підтоплення – 56,9 млн. грн (21,4%) та на заходи із екологічно-безпечного поводження з ТПВ – 45,3 млн. грн (17%).

Для фінансування природоохоронних заходів Програми у 2016-2020 роках було залучено 631,0 млн. гривень, з них:

- Обласний фонд ОНПС 266,182 млн. гривень
- Державний бюджет – 245,756 млн. гривень
- Місцеві бюджети – 96,647 млн. гривень
- Кошти іноземних інституцій на проекти МТД – 22,744 млн. гривень.

1. Розвиток ПЗФ, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття

На виконання заходів спрямовано понад 60,4 млн. гривень та реалізовано 83 природоохоронних заходи:

- створено 46 об'єктів природно-заповідного фонду площею 22,41 тис. га, в т.ч. 2 НПП у Карпатському регіоні;
- споруджено екопросвітницький центр в НПП «Сколівські Бескиди», завершується будівництво екоцентру в Яворівському НПП;
- винесено межі 6 об'єктів ПЗФ загальною площею 4000 га та виготовлено 279 знаків для ознакування територій та об'єктів ПЗФ;
- проведено заходи з реконструкції парків у м. Трускавець, Судова Вишня, Жовква, Дрогобич, Кам'янка-Бузька та ботанічного саду ЛНУ ім. І.Франка;
- розроблено проекти реконструкції 4-ох об'єктів ПЗФ – парки в смт Поморяни, с. Підгірці, м. Дубляни, смт.Шкло;
- створено та облаштовано 24 рекреаційні зони на територіях регіональних ландшафтних і національних природних парків, заказників;
- споруджено вольєр та конюшню для утримання коней-тарпанів у Яворівському НПП;

- реалізовано заходи, спрямовані на збереження популяції Зубра Європейського (збільшено чисельність зубрів на 32 особини, на сьогодні їх налічується усього 116)
- проведено роботи із створення сучасного лісорозсадницького комплексу у ДП «Львівський ЛСНЦ» (Брюховичі), а також встановлено 9 теплиць для вирощування садивного матеріалу в лісових господарствах області;
- придбано протипожежне обладнання для лісогосподарських підприємств (трактори, протипожежні ранці, вогнегасники тощо);
- закуплено обладнання (автомобіль, квадрокоптери, тепловізори, лабораторне обладнання тощо) для ДЕІ у Львівській області для проведення заходів з охорони природних ресурсів.

2. Екологічна освіта та виховання.

На реалізацію заходів використано 6,3 млн. гривень та проведено 38 природоохоронних заходів:

- Конкурси «Екологічно чистий населений пункт» та «Краща громадська екологічна ініціатива», в рамках яких реалізовано 50 екологічних заходів;
- видано понад 25000 примірників друкованої продукції екологічного спрямування (книги, екозошити, наліпки, інформаційні стенди, бігборди тощо).
- 2240 заходів з екологічної освіти (екоуроки, майстер-класи, акції, екскурсії, флешмоби, конкурси тощо).

3. Організація системи екологічного моніторингу та інформаційного забезпечення природоохоронної діяльності

На проведення заходів освоєно 3,3 млн. гривень, проведено 8 заходів:

- проводився спеціальний моніторинг основних небезпечних об'єктів в зоні впливу гірничо-хімічних підприємств Львівщини;
- проведено попереднє маршрутне обстеження 4 торфових родовищ області, отримано технологічні плани та геологічну інформацію щодо покладів торфу;
- виконано перший етап моніторингових досліджень на пробних площах у чистих і мішаних букових насадженнях на території Сколівського району і Турківського району та встановлено взаємо-залежності між зміною клімату та приростом дерев;
- моніторинг найбільш небезпечних щодо загазованості та забрудненості токсичними речовинами районів м. Борислава;
- моніторинг земної поверхні та прогнозування просторових зміщень в межах території гірничого відводу шахтних полів рудника № 2 Стебницького калійного родовища та прилеглих територій, встановлено 2 нахиломірні станції, розроблено карти можливих провалів земної поверхні.

4. Зменшення обсягів скидання неочищених та недостатньо очищених стоків у водні об'єкти, а також поліпшення екологічного стану поверхневих вод басейнів рік Дністер, Західний Буг, Сян, Дніпро та ін

На виконання заходів спрямовано 87,9 млн. гривень та проведено 100 природоохоронних заходів:

- Будівництво/реконструкція очисних споруд у 18 населених пунктах: містах Дрогобич, Моршин, Червоноград, Рава-Руська, Великі Мости, Сокаль, Бібрка, Доброміль, Новий Калинів, селища Великий Любін, Магерів, Розділ, Славське, Новий Яричів, селах Малехів, Лопатин, Раневичі, Корчин, Воля-Баранецька.
- Будівництво/реконструкція системи роздільної каналізації, каналізаційних мереж і споруд на них - збудовано каналізаційні мережі протяжністю понад 15 км у 17 населених пунктах: м. Дрогобич, м. Соснівка, м. Городок, м. Перемишляни, м. Сокаль, м. Комарно, м. Рудки, м. Стебник, м. Новояворівськ, смт. Брюховичі, смт. Івано-Франкове, с. Домажир, с. Острів, с. Пасіки-Зубрицькі, с. Добрячин, смт. Красне, с. Давидів.

- Покращення гідрологічного режиму та технічного стану річок, благоустрій водойм - зозшищено понад 73 км русел річок на території: Крукеницької та Крисовицької сільських рад Мостиського району (р. Січна), Куткірської сільської ради Буського району (р. Гологірка), в селі Суходоли Поникоїцької сільської ради Бродівського району (р. Стир), с. Монастирець Городоцького району (р. Дністер), Дідилівської сільської ради Кам'янка-Бузького району (р. Дністер), в селі Повергів Миколаївського району, м. Винники (р. Марунька), та інших.

Виконано роботи з благоустрою водойми Ботанічного саду Львівського національного університету ім. І. Франка, а також водойм в м. Золочів, м. Моршин, м. Винники, с. Суховоля Городоцького району, с. Зашків та Лісові Гологірської селищної ради Золочівського району, у с. Козулька на території Яворівського НПП, у с. Демня Тростянецької ОТГ та у с. Воля-Блажівська Чукв'янської ОТГ, с. Завидовичі та с. Галичани Городоцького району.

5. Вирішення основних проблем, пов'язаних з екологічно безпечним збором, зберіганням, утилізацією, переробкою та захороненням твердих побутових, промислових і небезпечних відходів

На виконання заходів спрямовано 45,3 млн. гривень та виконано 63 природоохоронних заходів:

- закуплено 29 одиниць спецтехніки (26 сміттєвозів, 3 екскаватори) для міст Добромиль, Турка, Великі Мости, Радехів, Новий Розділ, Броди, Старий Самбір, Дрогобич, Стебник, Червоноград, Соснівка, Буськ, Красне, Жидачів, Миколаїв, Перемишляни, Рудки, Сколе, Сокаль, Хирів, Яворів, Новояворівськ, Мостиська, Новокалінівської ОТГ, Шегинівської ОТГ, Нижанковицької ОТГ, Судово-Вишнянської ОТГ;
- придбано 578 євроконтейнерів для збирання та сортування ТПВ для 9 міських та 40 сільських рад області;
- Закуплено спеціальне обладнання для забезпечення екологічно безпечного зберігання, утилізації та захоронення ТПВ - автомобільну вагу для полігону ТПВ м. Новояворівськ, сміттесортувальну лінію для м. Дрогобич;
- виготовлено ПКД на реконструкцію полігонів ТПВ у містах м. Буськ, Жидачів, Самбір та Стрий.

6. Охорона і раціональне використання земель

На реалізацію заходів використано 56,9 млн. гривень, реалізовано 81 природоохоронний захід:

- рекультивація порушених земель та територій полігонів ТПВ (сміттєзвалищ) - рекультивовано 3 сміттєзвалища площею понад 8,7 га на території с. Крупське Миколаївського району, с. Магерів та Нова Скварява Жовківського району, виготовлено 2 ПКД на рекультивацію полігону ТПВ в с. Бориня Турківського р-ну, та рекультивацію забруднених земель Воле-Висоцької сільської ради Жовківського району;
- берегукріплюючі роботи та протипаводкові заходи – укріплено понад 10 км берегів захищено від підтоплення 10 тис.га сільськогосподарських угідь та близько 3000 домогосподарств на території 90 населених пунктів Бродівського, Городоцького, Дрогобицького, Жидачівського, Жовківського, Кам'янка-Бузького, Миколаївського, Сколівського, Самбірського, Старосамбірського, Стрийського районів, містах Стебнику та Бориславі.

7. Стабілізація екологічної рівноваги внаслідок діяльності гірничо-хімічних підприємств Львівщини

На проведення заходів використано 2,8 млн. гривень, проведено 5 природоохоронних заходів:

- розроблено проект "Рекультивация 800 га (реконструкція) порушених земель внаслідок проведення гірничих робіт в зоні діяльності Яворівського ДГХП "Сірка" в Яворівському районі Львівської області;
- проведено заходи з відновлення екологічної рівноваги та рекультивация порушених гірничими роботами земель Яворівського ДГХП «Сірка», проведена технічна рекультивация залишкових площ сірководобувних ділянок Язівського рудника підземної виплавки сірки ПВС-600 на площі 1 га;
- закінчено роботи по ліквідації складу недробленої сірчаної руди на площі 7 га Яворівського ДГХП «Сірка».

8. Охорона атмосферного повітря

На проведення заходів використано 560,0 тис. гривень, проведено 1 природоохоронний захід:

- виготовлено проектно-кошторисну документацію на створення індивідуальних теплових пунктів по 35 об'єктах соціальної сфери для м. Червоноград
- реалізація проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій у Львівській області - енергозбереження шляхом утеплення на 7-ох об'єктах закладів охорони здоров'я у м. Червоноград та м. Сокаль

9. Розвиток та поглиблення міжнародного співробітництва в природоохоронній сфері

На реалізацію заходів спрямовано 2,7 млн. гривень та проведено 5 природоохоронних заходів в рамках проектів МТД:

- реалізовано природоохоронні заходи в рамках проекту «Рове-Лове Розточчя разом попри кордони»;
- реалізовано проект «Модель «нуль відходів» в дії» за грантові кошти Програми розвитку ООН в Україні;
- співфінансування проектів «Природа без кордонів – збереження спільної природної спадщини в м. Добромиль та Загуж», «Охорона вод Солінського озера та лікувальних вод курорту Східниця» та «Поліпшення системи транскордонного захисту навколишнього середовища в мерії Ксежполь та в м. Червоноград»

10. Забезпечення діяльності регіональних ландшафтних парків

Парки є комунальними підприємствами Львівської обласної ради. Відповідно до ст. 12 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» управління регіональними ландшафтними парками покладено на спеціальні адміністрації. З 2018 року фінансування адміністрацій парків здійснювалося відповідно до Програми охорони навколишнього природного середовища на 2016 – 2020 роки. Зазначена Програма передбачає кошти виключно на заробітну плату, нарахування та комунальні платежі.

Парки є неприбутковою організацією, і працює лише по 3,5 штатні одиниці. На забезпечення діяльності регіональних ландшафтних парків області із загального фонду обласного бюджету у 2018-2020 роках виділено 3623,9 тис. гривень.

Заступник директора департаменту
екології та природних ресурсів

Оксана ВІЙТИК